

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пархоменко Олени Василівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 89 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
23 березня 2023 року
№ 38-3(П)/2023

Справа № 3-17/2023(37/23)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання, доповідач),
Городовенко Віктор Валентинович,
Мойсик Володимир Романович,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пархоменко Олени Василівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 89 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Пархоменко О.В. звернулась до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 8 Конституції України (конституційність) частину першу статті 89 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною першою статті 89 Кодексу „суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об’єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У вересні 2014 року Пархоменко О.В. звернулася до Приморського районного суду міста Одеси з позовом до Нохріна О.В. про встановлення факту проживання з ним однією сім’єю без реєстрації шлюбу, визнання майна об’єктом права спільної сумісної власності та визнання права власності на спільне набуте майно.

Приморський районний суд міста Одеси ухвалою від 25 грудня 2014 року зазначену заяву залишив без розгляду.

Апеляційний суд Одеської області ухвалою від 3 червня 2015 року задовольнив частково апеляційну скаргу Пархоменко О.В., ухвалу Приморського районного суду міста Одеси від 25 грудня 2014 року скасував, направив справу для продовження розгляду до Приморського районного суду міста Одеси.

Приморський районний суд міста Одеси рішенням від 11 травня 2017 року відмовив у задоволенні позовних вимог Пархоменко О.В.

Одеський апеляційний суд постановою від 18 червня 2021 року апеляційну скаргу Пархоменко О.В. залишив без задоволення, рішення Приморського районного суду міста Одеси від 11 травня 2017 року – без зміни.

Колегія суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду постановою від 15 червня 2022 року залишила без задоволення касаційну скаргу Пархоменко О.В., а судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій – без зміни.

Пархоменко О.В. вважає, що внаслідок застосування судами в її справі частини першої статті 89 Кодексу вона була позбавлена права на справедливий суд. На думку автора клопотання, оспорюваний припис Кодексу „не відповідає Конституції України, не відповідає Верховенству права, не має правової та юридичної визначеності“.

Обґрунтовуючи свою позицію щодо неконституційності оспорюваного припису Кодексу, Пархоменко О.В. посилається на Конституцію України, рішення Конституційного Суду України, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Кодекс, а також на судові рішення у її справі.

2.1. Пархоменко О.В. заявила клопотання про поновлення строку подання конституційної скарги, вважаючи підставою для поновлення цього строку те, що повний текст постанови колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 15 червня 2022 року вона отримала 12 грудня 2022 року.

Крім того, автор клопотання зазначив про важливість розгляду його конституційної скарги з мотивів суспільного інтересу.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону, та якщо, зокрема, з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (пункт 2 частини першої); як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу (частина друга); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

З аналізу конституційної скарги вбачається, що остаточним судовим рішенням у справі Пархоменко О.В. є постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 15 червня 2022 року.

Автор клопотання стверджує, що копію остаточного судового рішення він отримав 12 грудня 2022 року. Згідно із матеріалами справи ця копія виготовлена 29 листопада 2022 року.

Конституційна скарга Пархоменко О.В. надійшла до Конституційного Суду України 2 лютого 2023 року.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку, що пропущений автором клопотання строк подання конституційної скарги підлягає поновленню.

3.2. Згідно з Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55).

Пархоменко О.В. твердить, що припис частини першої статті 89 Кодексу „суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням“ суперечить частині першій статті 8 Конституції України, оскільки він „не відповідає Верховенству права, не має правової та юридичної визначеності, також не має визначеності у взаємодії зі статтями 81, частиною 6, та статтею 82, частиною 4 Цивільного процесуального кодексу України <...> не відповідає суспільним інтересам, є елементом зловживання суддями під час ухвалення рішення“.

Водночас у конституційній скарзі на виконання вимог статті 151¹ Конституції України та статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ не вказано, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування частини першої статті 89 Кодексу.

Отже, Пархоменко О.В. висловила лише незгоду з застосуванням судами частини першої статті 89 Кодексу, що не є достатнім обґрунтуванням тверджень про її неконституційність у розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пархоменко Олени Василівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 89 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**